

En undersøgelse af dansk som andetsprog blandt internationale undervisere ved KU

Alberte Ritchie Green, MA i Dansk

10. november 2022

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Da jeg sidder og forbereder så finder jeg ting – oversættelser – til nogle begreb som jeg senere har lagt mærke til at de andre undervisere bruger det engelske begreb i stedet for at finde det danske... altså indenfor klima snakker vi meget om om feedbacks – altså tilbagekoblinger – og jeg har nu lært mig at bruge tilbagekoblinger mens mens feedbacks er altså ikke unormalt at bruge selv når man taler dansk ... fordi man godt kunne blive mere altså man bliver mere dansk end de danske undervisere på en måde

-Jan

Baggrund

KUs nye sprogpolitik (2021)

2.1 Som udgangspunkt forventes det, at tenure track adjunkter, lektorer og professorer aktivt kan bidrage til undervisningen på dansk efter 3-6 år, herunder bedømme og vejlede studerende - med kompetencer svarende til den undervisning vedkommende skal varetage."

Internationalisering af universiteterne

- 1) English Medium Instruction
- 2) Danish Medium Instruction

Teoretisk ramme

Identitet (Blommaert 2005; Bucholtz & Hall 2005; Zimmerman 1999)

- Andetsprogsbruger (jf. Norton 2013)
- Professionel/faglig

Sprogtilegnelse

- Motivation (Deci & Ryan 2002; Dörnyei 2009; Gardner & Lambert 1972; Norton 2013)
- Interaktion/kommunikative strategier (Gumperz 1982; Kurhila 2006 / Andersen m.fl. 2015; Færch & Kasper 1983)

Sprogideologier (Kroskrity 2004; Silverstein 1979; Woolard 1998)

Metode og data

Mindre kvalitativt studie

- 10 interviews
- feltarbejde → observation af 3 underviseres vejledning/undervisning
- ca. 50 timers optagelser

→ indblik i hvordan undervisning- og vejledning på dansk som andetsprog kan foregå

Oversigt over deltagere

Pseudonym	Fakultet	Stilling	Sproglig biografi	Interviewsprog
Ben	JUR	Lektor	Hebraisk (L1), engelsk, dansk, tysk, fransk, ungarsk	Dansk
Rebecca	SUND	Adjunkt	Engelsk (L1), dansk	Dansk
Lukasz	SUND	Lektor	Polsk (L1), engelsk, dansk	Engelsk
Ander	HUM	Adjunkt	Spansk/baskisk (L1), engelsk, dansk	Engelsk
Jan	SCIENCE	Lektor	Hollandsk (L1), engelsk, tysk, svensk, dansk	Dansk
Elena	HUM	Videnskabelig assistent	Spansk (L1), engelsk, dansk	Dansk
Trung	SUND	Tenure track adjunkt	Vietnamesisk/fransk (L1), engelsk, dansk	Engelsk
Fiona	SAMF	Professor	Engelsk (L1), fransk, tysk, dansk	Engelsk
Grace	SCIENCE	Adjunkt	Engelsk (L1), dansk, japansk	Dansk
Zehra	JUR	Postdoc, undervisningsassistent	Bulgarsk/tyrkisk (L1), engelsk, dansk	Dansk

3 analyseafsnit (baseret på interviewning)

1) Sprog og interkulturel kommunikation

"handler også om at der er flere af os som kan tale dansk så vi kan blive en del af de der ledelses-strukturerer sådan studienævn og jeg ved ikke hvad men deltagelse i dem også forudsætter d at du taler dansk"

- Zehra

"sprogpolitik det er udviklet over ledelsen på universitetet og jeg går ud fra de er danskere og ikke rigtig forstår hvor meget det kræver at komme på et nyt land og lære et nyt sprog"

- Grace

"I'll never become a native Danish speaker so what's the point because it feels like that's the expectation and ... that's one I can never meet"

- Fiona

Det er ikke fair for os når vi skal arbejde bade med vores engelsk-kompetencer og danske kompetencer ... så det er ikke bare dansk man skal kunne eller engelsk... men begge og bruge dem som fremmedsprog"

- Elena

3 analyseafsnit (baseret på tematisk kodning)

1) Sprogpolitik og internationalisering ved KU

2) Forholdet mellem ekspert og novice

3 analyseafsnit (baseret på tematisk kodning)

1) Sprogpolitik

De ængstelige

"det er lidt skræmmende hvis man har ikke rigtig den slags selvsikkerhed i ens sprogevner" - Rebecca

"nogen gange man har den indtryk at man taler som et lille barn" - Elena

"man vil ikke fremstå som nogen der sludrer med sproget" - Jan

2) Forholdet mellem ekspert og novice

3) Underviseridentitet

De stolte

"en lille stolthed over at man kan klare det" - Jan

"jeg synes bare det var sådan det største jeg kunne gøre ligesom at undervise på sproget" - Zehra

3 analyseafsnit (baseret på tematisk kodning)

1) Sprogpolitik og internationalisering ved KU

2) Forholdet mellem ekspert og novice

3) Underviseridentiteter og selvpositioneringer

De studerende som resurse

De studerendes positionering
af L2-undervisere

De studerende som resurse

Analyseeksempel 1

BA-undervisning om modeller i R (kodnings/statistikprogram), gennemgang af opgaver fra forrige gang via PPT på whiteboard.

S1 & S2: studerende, G: Grace (L1: engelsk)

- 1 S1 øh:m undskyld
- 2 G ja↑
- 3 S1 så i det der eksempel så var *tea* og *coffee* lidt ligesom plat eller krone eller ø:h hvordan skal det forstås↑
- 4 G kat eller krone?↑ ((spørgende ansigtsudtryk, tager hånd til hovedet))
- 5 S1 ja
- 6 G hvad betyder det
- 7 S1 øhm man slår med en mønt [og så er det]
- 8 S2 [heads or tails]
- 9 S1 heads or tails ja
- 10 G ÅÅHH ja okay ((fjerner hånd)) ja ja ja det forstår jeg godt ja så kan det være det samme m-man kan godt
- 11 forestille sig at det er *head tail head tail head tail* ((peger undervejs på tavlen for at markere de to muligheder))
- 12 hh og så ville det også være en gruppe variable og ja: det kan være mange ting

Analyseeksempel 2

BA-undervisning for fremmedsprogssprog (engelsk, tysk, fransk, italiensk, spansk), lige inden pause

S1 & S2: studerende, E: Elena (L1: spansk)

- 1 E ok↑ (.) så: efter pause går vi i gang med en anden gruppearbejde hvor I skal selv udvikle jeres egen
2 interviewguide og prøve det bagefter med det med jeres æh: studie(.)makker studiemakker↑ °siger man sådan°
3 ikke studiekammerater hvordan siger man det↑ studiemakker
4 S1 °sidemakker°
5 E ja sidemakker
6 S2 ja sidemakker ja ((latter fra E))
7 E 😊 I kan afprøve det med hinanden 😊 (2.3) ok↑ så: vi: starter igen 13.15

De studerendes positionering af L2-undervisere

Analyseeksempel 3, del 1

Vejledning af to studerende til deres BA-projekt, har fokuseret på deres grafer og udregninger til projektet

S1 + S2: studerende, J: Jan (L1: hollandsk)

- 1 J altså så ss: når I har afsluttet noget ((håndbevægelser i cirkler)) som I synes er ss færdigt nok så må I gerne
2 sende den
3 S1 ja
4 S2 ^ook^o
5 J og så [læser jeg det igennem]
6 S2 [det kan vi i hvert fald gøre]
7 J [I skriver på dansk] eller
8 S2 [((uforståeligt))] ja
9 S1 ja
10 S2 ^opå dansk ja^o (1.0)
11 S1 ja hehe det har vi i hvert fald gjort
12 S2 ja
13 J ja nej nej men det altså det det tror jeg også I har skrevet i kontrakten så det er også i orden selvfølgelig
14 S1 ja

15 J så må I lige lave den sproglige (.) del selv
16 S1 det skal [vi nok] ja
17 S2 [heheh]
18 J de:t jeg er ikke [den] der kommer til at rette
19 S1 [heh]
20 S2 nej ((ryster på hovedet))
21 J rette dansk[men øh:]
22 S2 [det er så fair nok]
23 S1 vi vil også hellere have [din viden om]
24 J [men det faglige]
25 S1 alt det andet hehehe ja
26 J det:-det ville også passe be-bedre
27 S1 ja

Analyseeksempel 4

BA-undervisning, en af de afsluttende undervisningsgange inden eksamen

S: studerende, G: Grace (L1: engelsk)

- 1 S Grace↑ jeg har tænkt på til eksamen
- 2 G yeah↑
- 3 S at sådan jeg kan nogle gange huske at jeg har læst opgaven
- 4 og stadig har haft lidt svært ved at forstå den sådan rent (.) skriftligt↑
- 5 G jaer↓ jaer↓
- 6 S øhm (.) og jeg ved ikke får du nogen altså får du sådan en *native Danish speaker* til at læse den igennem til at
- 7 forkl-
- 8 G -ikke opgaverne men øhm eksamen sidste år jeg fik XXX min chef til at læse dem igennem
- 9 S ok
- 10 G og så han korrigerede nogle ting øhm så
- 11 S ok altså før du lægger den op eller hvad
- 12 G ja præcis så det kan være en god ide at hvis du gennemgår eksamen den er op på Absalon endnu men jeg sk-
- 13 putter den op på Absalon så du gennemgår eksamen hvis du har samme problem med at forstå skriftligt så
- 14 snakke med mig og se hvorhenne har du-du problemer [med øh]
- 15 S [ok↑]
- 16 G øh stod for det var skrevet af en *native speaker*

Dansk *native speaker*: ideal og mål

Både studerende og underviser måler kompetencer rettet mod at være *native speaker* = den ideelle kompetente sprogbruger (fejlfri sprogbrug)

→ *Native speaker*-ideologi

De skal "blive mere dansk end danskerne" via oversættelsen af alle begreber eller at søge efter det helt rigtige danske ord

Til stede i underviserens praksis:

Forberedelse – udførelse af undervisning – eksamen

'Danish medium instruction': *bare* et sprogskift?

Kan man overhovedet sammenligne English Medium Instruction og Danish Medium Instruction?

- Underviserne stiler efter en bestemt type talt dansk
- Føler sig nervøse/utilfredse/barnlige
- Står overfor et publikum af danske førstesprogstalere, som kan udfordre underviserens andetsprog → der er altså mere på spil både sprogligt og professionelt

Aktiv sprogpolitik – hvem er det, der giver de studerende besked?

- Udfordre deres normer og forventninger til underviserens sprog

Tak!

